

Bilag 1. Supplerende oplysninger og vurderinger til afgørelsen

Afvandingsmæssige forhold

Den rørlagte vandløbsstrækning der ønskes omlagt, er ca. 480 meter og består af Ø250 mm teglrør fra omkring 1948. Det offentlige rørlagte vandløb Tilløb til Skodsbølgårdsbæk løber til Skodsbølgårdsbæk ved station 45 m.

Ved de nye forhold nedlægges den eksisterende rørledning over matr.nr. 53, og vandløbet føres i stedet i et nyt forløb langs skellet i den nordvestlige og nordlige del af matriklen. Den nye rørledning tilsluttes igen hovedledningen Skodsbølgårdsbæk ca. 10 m. før rørudløbet, svarende til ca. regulativ st. 152 m (Se Figur 1).

Stationering

Det offentlige vandløb Tilløb til Skodsbølgårdsbæk er omfattet af regulativet "507 - Fælles Vandløbsregulativ for offentlige vandløb i Broager Kommune (1996)" fra april 1996.

Ifølge regulativets afsnit 3 og 4 erstatter fællesregulativet de hidtidige regulativer for de enkelte offentlige vandløb, idet vandløbenes forløb og skikkelse opretholdes i henhold til de hidtidige regulativer. Vandløbets skikkelse fremgår hverken af det gældende fællesregulativ eller af det seneste regulativ. Det fremgår af det forrige enkelregulativ, at det offentlige rørlagte vandløb Tilløb til Skodsbølgårdsbæk udløber i Skodsbølgårdsbæk ved station 45 m.

I denne tilladelse anvendes en projektstationering på baggrund af ansøgers opmåling samt vandløbsmyndighedens kontrolmålinger.

Reguleringsprojektet forlænger vandløbet med ca. 185 meter, jf. tabel 1

Vandføring

Der ændres ikke på indløbs- og udløbskoterne fra projektområdet. Den eksisterende brønd ved indløbet bibeholdes, og udløbet til den åbne del af Skodsbølgårdsbæk ændres ikke.

Den nye rørledning tilkobles hovedledningen ved udskiftning af et rørfag i samme dimension. Ifølge drænkort fra 1948 er vandløbet anlagt med et fald på ca. 3 ‰, og den nye rørledning etableres med tilsvarende dimension og fald. Projekteringen fremgår af tabel 1.

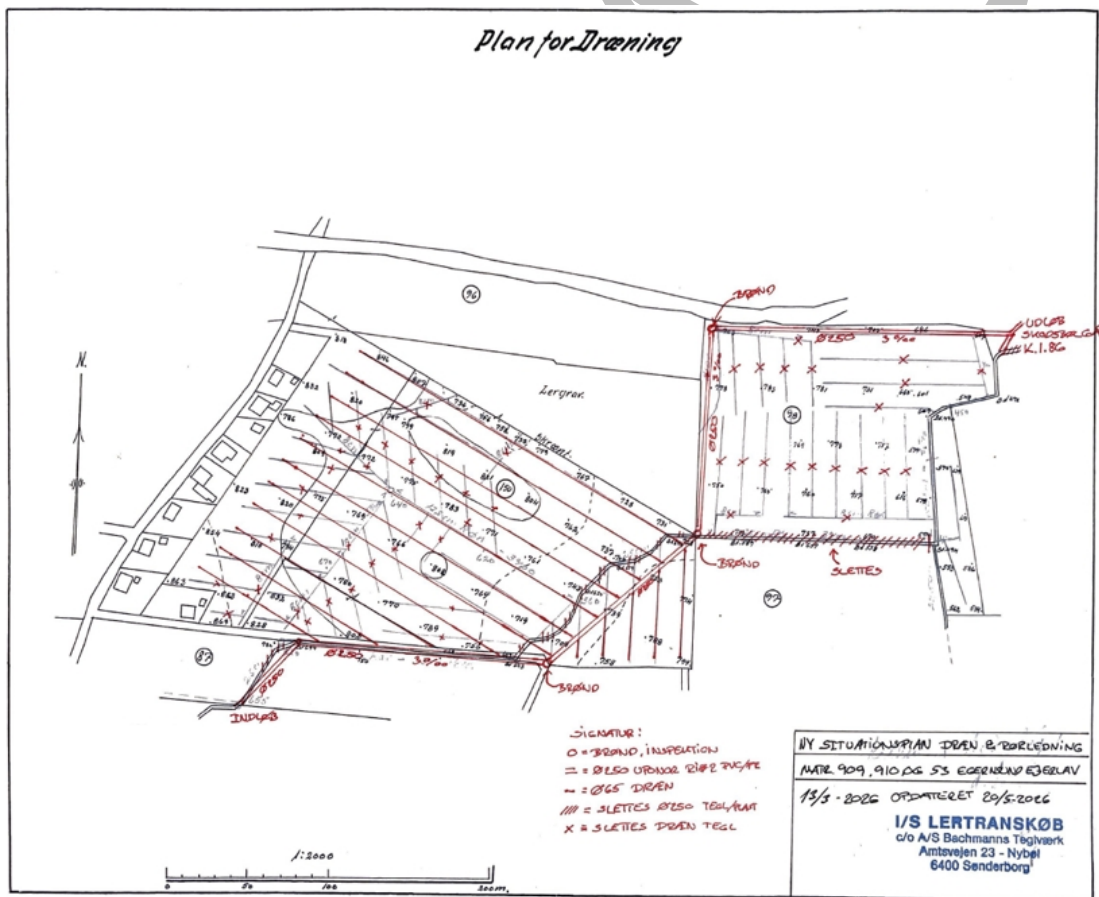
Ansøger har udført strømningsberegninger for fuldtløbende rør i både eksisterende og projekteret forhold. Beregningerne viser en vandføring på ca. 28 l/s i begge situationer.

Sønderborg Kommune vurderer, at den nye rørføring ikke vil være begrænsende for vandføringen gennem vandløbet.

Tabel 1. viser projekteringen af den nye rørledning med angivelse af stationering, koter, dimensioner og fald.

		Fra st. (m.)	Til st. (m.)	Afst. (m.)	Fra bundkote	Til bundkote	Rør dim.	Fald i ‰
Indløb rør	Bøjning 1	0	37	37,15	3,89	3,78	PCV ø250 mm	3,0
Bøjning 1	Brønd 1	37	198	161,13	3,78	3,29	PCV ø250 mm	3,0
Brønd 1	Brønd 2	198	328	129,91	3,29	2,90	PCV ø250 mm	3,0
Brønd 2	Brønd 3	328	458	130,20	2,90	2,51	PCV ø250 mm	3,0
Brønd 3	Bøjning 2	458	656	197,48	2,51	1,92	PCV ø250 mm	3,0
Bøjning 2	Tilslutning Skodsbølgårdsbæk*	656	666	9,79	1,92	1,89	PCV ø250 mm	3,0

*Svarende til ca. regulativ st.152 (Nyt tilslutningspunkt)

Figur 1: Viser detailkort over projektet med den eksisterende og projekterede rørføring samt brønde og tilslutningspunkt.

Projektet udføres etapevist i overensstemmelse med ansøgers graveplan, som består af 9 etaper.

Graveplanen fremgår af ansøgningsmaterialet, bilag 2. På matr.nr. 53 omlægges rørledningen som en del af første etape, da omlægningen er nødvendig for den videre råstofindvinding. Ansøger har oplyst, at matr.nr. 53 efterbehandles som sø og rekreativt område. På matr.nr. 909, 910 og 1020 udføres reguleringen etapevist i takt med råstofindvindingen. Hvis råstofindvindingen ikke udnyttes fuldt ud, skal den resterende del af vandløbet omlægges inden tilladelsen til råstofindvinding udløber den 25. april 2035.

For at opretholde vandføringen under arbejdet etableres der efter hver etape en midlertidig tilkobling mellem den nye og den eksisterende rørledning. Det kan i den forbindelse være nødvendigt at omlægge mindre dele af den eksisterende rørledning, så sammenkoblingen kan udføres korrekt. På den måde ledes vandet gennem rørledningen, indtil næste etape udføres.

Sønderborg Kommune stiller vilkår om, at midlertidige samlinger mellem ny og eksisterende rørledning skal udføres med egnede koblinger eller overgangsstykker, så samlingerne er tætte og sikrer frit gennemløb uden opstuvning eller erosion.

Der stilles derudover vilkår om, at de enkelte etaper opmåles efter udførelse. Ved råstofindvindingens afslutning, og senest inden tilladelsen til råstofindvinding udløber den 17. maj 2032, skal der fremsendes en samlet opmåling af det færdige reguleringsprojekt til vandløbsmyndigheden.

Projektet vurderes samlet set ikke at medføre afvandingsmæssige konsekvenser uden for de ansøgte matrikler.

Miljømæssig vurdering

Målsatte vandløb

Hverken Tilløb til Skodsbølgårdsbæk eller Skodsbølgårdsbæk er målsatte vandløb i Vandområdeplanerne 2021-2027 efter genbesøget.

Projektområdet ligger i oplandet til det målsatte kystvand Nybøl Nor, som ligger ca. 730 meter nord for projektområdet. Nybøl Nor er målsat i vandområdeplanerne 2021-2027 efter genbesøget og skal opnå God økologisk tilstand og God kemisk tilstand.

På nuværende tidspunkt har Nybøl Nor samlet Ringe økologisk tilstand og Ikke-god kemisk tilstand. Tilstanden for nationalt specifikke stoffer er Ikke-god økologisk tilstand (Se tabel 2).

Tabel 2. Nuværende økologisk og kemisk tilstand for Nybøl Nor.

	Nuværende økologiske tilstand	Nuværende kemiske tilstand
Vandets klarhed	Ikke anvendelig	Ikke-god
Ilforhold	Ikke anvendelig	
Bunddyr (bentiske invertebrater)	Ukendt	
Fytoplankton (klorofyl)	Ringe	
Rodfæstede bundplanter	Ringe	
Nationalt specifikke stoffer	Ikke-god	
Samlet økologisk tilstand	Ringe	

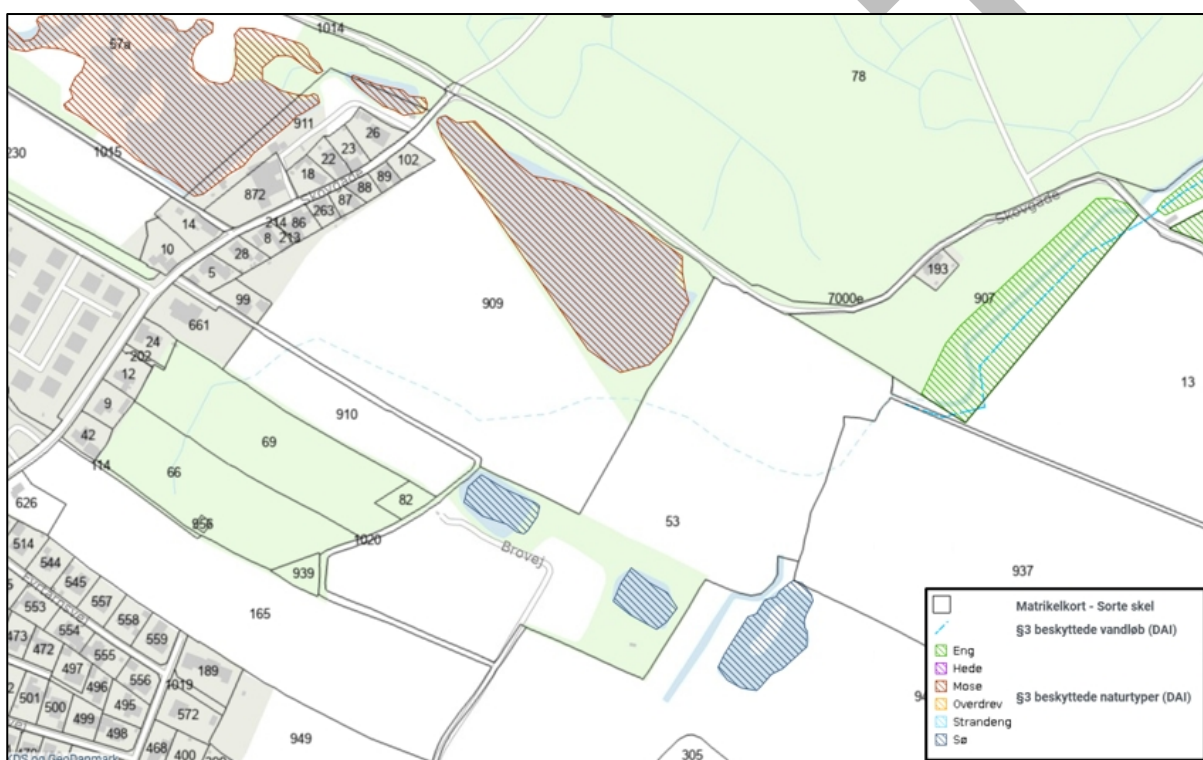
Reguleringen omfatter omlægning af et eksisterende rørlagt vandløb. Der etableres løbende markdræn på matr.nr. 909 og 910, som tilsluttes den nye rørledning. Projektet medfører ikke ændrede vandføring i forhold til de nuværende forhold. Den samlede mængde markdræn, der tilsluttes rørledningen, reduceres i forhold til de eksisterende forhold, som følge af nedlæggelse af markdræn på hele matr.nr. 53. Projektet vurderes ikke at medføre øget tilførsel af næringsstoffer eller miljøfremmede stoffer til Nybøl Nor.

Projektet vurderes ikke at have betydning for kystvandets mulighed for at opnå målopfyldelse.

Naturbeskyttelseslovens § 3

Tilløb til Skodsbølgårdsbæk er ikke et beskyttet vandløb jf. naturbeskyttelseslovens¹ § 3.

Den åbne del af vandløbet Skodsbølgårdsbæk lige nord for projektområdet er udpeget som beskyttet vandløb efter naturbeskyttelseslovens § 3. Omkring den åbne del af vandløbet er der registreret fersk eng. I en afstand af ca. 5 meter fra den projekterede vandløbsregulering er der registreret mose langs projektområdets nordvestlige kant på matr.nr. 53. Syd for projektområdet er der registreret tre søer, hvoraf den nærmeste ligger ca. 7 meter fra den projekterede vandløbsregulering (Se Figur 2).

Figur 2: Oversigtskort over beskyttede naturtyper og vandløb jf. naturbeskyttelsesloven § 3

Udløbet til den åbne del af Skodsbølgårdsbæk ændres ikke. Den nye rørledning udføres i samme dimension som den eksisterende og vil have en tilsvarende vandføring som i dag. Reguleringen vurderes derfor ikke at medføre en væsentlig påvirkning af det beskyttede vandløb eller de omkringliggende engarealer. Der foretages ikke gravearbejde inden for de beskyttede naturarealer. På grund af afstanden og projektets karakter, vurderes det ansøgte ikke at medføre en væsentlig påvirkning af mosen eller søerne.

Sønderborg Kommune vurderer på denne baggrund, at projektet ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de beskyttede naturtyper og derfor ikke kræver en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 23. juni 2024 om lov om naturbeskyttelse.

Bilag IV arter

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde, ynglested eller sporadisk levested i projektområdet. På baggrund af faglig rapport nr. 635 fra Danmarks Miljøundersøgelser² samt vores øvrige kendskab, vurderer vi, at der er tale om følgende arter: Vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, dværgflagermus, sydflagermus, troldflagermus, pipistrelflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander, løvfrø, spidssnudet frø, strandtudse.

Ifølge habitatdirektivet må yngle- og rasteområder ikke beskadiges eller ødelægges.

Flagermusene yngler og raster i ældre træer med hulheder og løs bark samt i udhuse. I projektet fældes der ikke træer eller ændres på bygninger, der vurderes at være yngle- og rasteområder for flagermus.

Odderen er tilknyttet vådområder og findes i stillestående som rindende vand og både i saltvand og ferskvand. Søer og moser med store rørskovsområder er især velegnede levesteder for odderen. Projektet vurderes ikke at have en væsentlig indflydelse på vandløbet og muligheden for at odderen kan bruge vandløbet som et yngle- og rasteområde.

Markfirben yngler typisk på solvendte skrånninger med bar jord, sand og sparsom bevoksning. Om vinteren raster markfirben nedgravet i solvendte skrånninger med veldrænede jorder. På lokaliteten findes ingen skrånning, og arealet omfatter i øvrigt ikke terrænelementer eller områder, der vurderes at være egnede som levesteder for markfirben.

Stor vandsalamander lever om sommeren i rene vandhuller som oftest mellem 50 – 2.500 m². Om vinteren finder de vinterdvale i tilknytning til vandhullet gerne under grene, i jordhuller eller i selve vandhullet. Projektet påvirker ikke vandhuller eller andre egnede rasteområder for stor vandsalamander.

Løvfrø yngler gerne i lavvandede vandhuller og vådområder som udtørret om sommeren. Løvfrøen raster typisk i brombærbuske, levende hegn og skovbryn. På lokaliteten findes der ikke lavvandede vandhuller eller vådområder. Derudover påvirker projektet ikke brombærbuske og levende hegn i tilknytning til egnede yngleområder.

Spidssnudet frø forekommer i moser på enge og fugtige steder i skove. Spidssnudet frø yngler i mange slags vådområder fra små vandhuller til store søer og fra overskyggede ellesumpe til lysåbne vandhuller. Ynglesuccesen er afhængig af, at der i tilknytning til ynglevandhullet kan findes enge eller moser, hvor ynglet kan finde føde. Arten raster nær ynglestedet. Projektet påvirker ikke vandhuller eller dertil knyttede enge og moser.

Strandtudse foretrækker lysåbne tidsvise våde vandhuller og bredden langs større næringsfattige søer. Langs de indre danske kyststrækninger foretrækker strandtudsen særligt afgræssede strandenge og fugtige lavninger omkring kystlaguner. Yngle- og rasteområder dækker normalt samme område. Projektet påvirker ikke vandhuller eller strandenge og lavninger omkring kysten.

Samlet vurderes det, at projektet ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af yngle- og rasteområder for bilag IV arter.

---

² Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007, Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV

Danske rødlistearter

Rødlisten er en liste over plante- og dyrearter, som er forsvundet i nyere tid, i fare for at forsvinde, eller sjældne. Oversigten i tabel 3 omfatter registrerede fund af rødlistede plante- og dyrearter inden for en radius af ca. 500 meter fra projektområdet. Søgningen er foretaget den 2. juni 2026 på Arter.dk.

Tabel 3. Oversigt over registrerede fund af rødlistede plante- og dyrearter

Dansk navn	Bilag IV	Rødlistet kategori	Fredet
Troldand	Nej	Næsten truet (NT)	Ja
Isfugl	Nej	Sårbar (VU)	Ja
Sortspætte	Nej	Sårbar (VU)	Ja
Grønspætte	Nej	Sårbar (VU)	Ja
Topmejse	Nej	Næsten truet (NT)	Ja
Jordbær-Potentil	Nej	Næsten truet (NT)	Ja

Reguleringsprojektet bliver anlagt på åben mark. Flere af de rødlistede arter kan potentielt bruge arealet som fourageringssted, det er dog ikke egnet som hverken yngle eller rastested for nogen af de listede arter i tabel 3. Det vurderes at projektet ikke vil påvirke områdets potentiale som fouragerings areal i hverken under eller efter anlægsperioden, da der er tale om en meget lille del af det samlede areal og at reguleringen foregår i korte etape i takt med råstofindvindingen.

Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder)

Projektet er omfattet af bestemmelserne i habitatbekendtgørelsen. Der skal foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre projekter og planer kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jævnfør § 6 i habitatbekendtgørelsen. Dette gælder også, selvom projektet finder sted uden for Natura 2000-områder, da det kan have betydning ind i Natura 2000-området.

Projektområdet ligger ikke i umiddelbar tilknytning til internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder), dvs. habitatområder, fuglebeskyttelsesområder eller Ramsarområder.

Nærmeste Natura 2000-område er habitatområde nr. H173 Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als og fuglebeskyttelsesområde F64 Flensborg Fjord og Nybøl Nor, som ligger ca. 730 meter nord for det ansøgte projekt. Fra projektområdet er der en hydrologisk forbindelse til Nybøl Nor via vandløbet Skodsbølgårdsbæk.

Området er udpeget for at beskytte en række naturtyper og/eller dyrearter (se tabel 4).

Tabel 4. Naturtyper og arter der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området

Udpegningsgrundlag for habitatområde nr. H173	
Naturtyper	Bugt Rev Sandbanke
Arter	Marsvin
Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde nr. F64	
Fugle	Edderfugl

De udpegede naturtyper i Natura 2000-området Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als er særligt følsomme over for bl.a. bundslæbende fiskeri. Marsvin og edderfugl kan forekomme som bifangst i

garnfiskeri og er desuden følsomme over for ændringer i naturtyperne. Projektet påvirker ikke naturtyperne i udpegningsgrundlaget. Projektet omfatter ikke ændringer af hydrologien til Natura 2000-området. Der udledes hverken overfladevand eller spildevand i forbindelse med anlægsarbejdet.

Projektet omfatter heller ikke støj, belysning eller andre aktiviteter, som kan medføre væsentlige gener for arter eller fugle på udpegningsgrundlaget. På den baggrund vurderer Sønderborg kommune, at projektet hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil forringe levevilkårene for de arter og naturtyper, der indgår i udpegningsgrundlaget.

Økonomi

Fordeling af udgifter

Ansøger bærer alle udgifter i forbindelse med projektet.

Klagevejledning

Tilladelsen kan i henhold til vandløbsloven påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af:

- Den, afgørelsen er rettet til
- Enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Klageberettiget interesseorganisationer

Klagefristen er 4 uger fra afgørelsen er meddelt. Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, skal du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet inden klagefristens udløb, det vil sige **senest den [dato]**.

Du klager via klageportalen, som du finder via www.naevneneshus.dk. Du logger på klageportalen med Nem-Login. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Sønderborg Kommune via klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I klageportalen sendes din klage automatisk først til Sønderborg Kommune. Hvis Sønderborg Kommune fastholder afgørelsen, sender kommunen din klage videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du vil få besked.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Sønderborg Kommune. Kommunen videresender din anmodning til nævnet, som herefter beslutter, om du kan fritages. Betingelserne for at blive fritaget kan ses her:

<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/til-foersteinstanser/fritagelse-fra-klageportal/>.